

EU:s cirkulära ekonomi och gränssnittet till kemikaliestrategin – Hur får vi cirkulära resursflöden i praktiken?

Webinarium, 16 november 2021

Svenskt Näringsliv och Naturvårdsverket

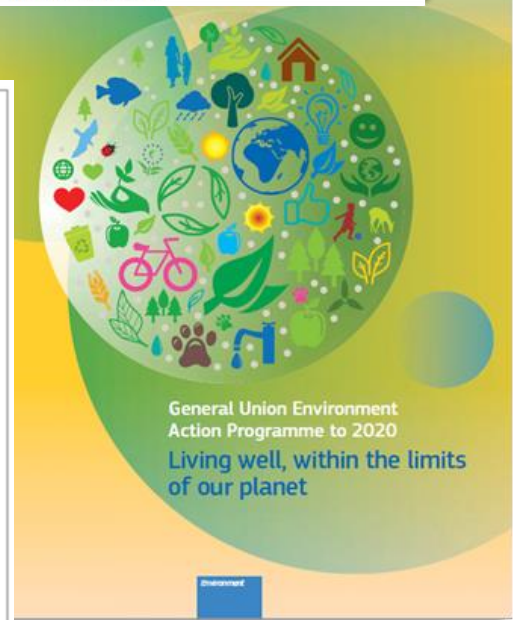
Chemical strategy for sustainability och kopplingar till Circular Economy Action Plan.

Kort historik

- 2001: "White Paper on the Strategy for a future Chemicals Policy"
- 2013: EU:s 7:e miljöhandlingsprogram,
- 2015: EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi
- 2018: Kommissionens meddelande om "gränssnittet mellan lagstiftningen om kemikalier, produkter och avfall"
- 2019: The European Green Deal ("den europeiska gröna given")
- 2020 EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi 2.0.
- **2020: Kemikaliestrategi för hållbarhet – på väg mot en giftfri miljö**

EN

KEMI
Kemikalieinspektionen
Swedish Chemicals Agency

www.kemikalieinspektionen.se

”Kemikaliestrategi för hållbarhet På väg mot en giftfri miljö”

Brussels, 14.10.2020
COM(2020) 667 final

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN
PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL
COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS

Chemicals Strategy for Sustainability
Towards a Toxic-Free Environment

{SWD(2020) 225 final} - {SWD(2020) 247 final} - {SWD(2020) 248 final} -
{SWD(2020) 249 final} - {SWD(2020) 250 final} - {SWD(2020) 251 final}

- **Strategin antogs 14 oktober 2020**

(kommissionsmeddelande)

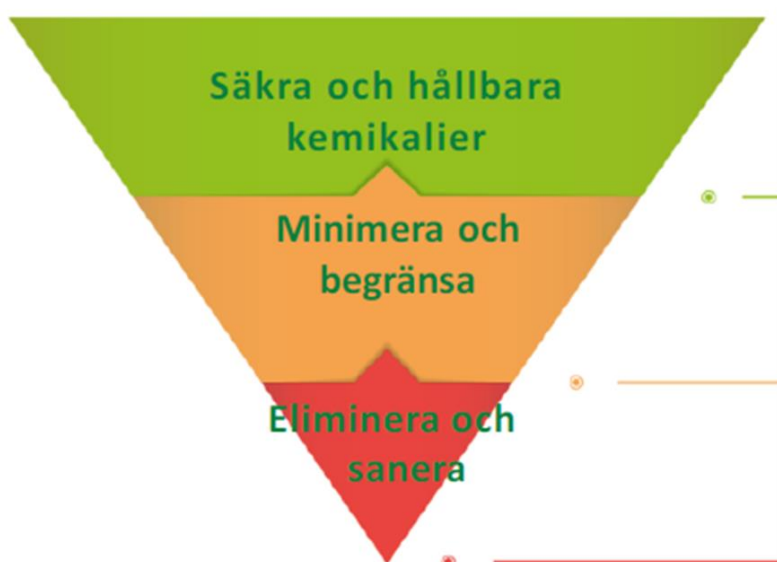
Bakgrundsdokument publicerade tillsammans med strategin

- Annex to the Communication (Action Plan)
- Staff Working Document on the review of a number of provisions under article 138 of REACH
- Staff Working Document synopsis report, summarising contributions received by external stakeholders
- Staff Working Document on Poly- and perfluoroalkyl substances (PFAS)
- Staff Working Document on progress report on the assessment and management of combined exposures to multiple chemicals and associated risks
- Staff Working Document on the Fitness Check on endocrine disruptors
- Executive Summary of the Staff Working Document on the Fitness Check on endocrine disruptors

Här finns alla dokument:

https://ec.europa.eu/environment/strategy/chemicals-strategy_en

Verka för en giftfri miljö: en ny långsiktig vision för EU:s kemikaliepolitik

- **Kemikalier produceras och används på ett sätt som maximerar deras bidrag till samhället, samtidigt som man undviker skador** på vår planet och på nuvarande och kommande generationer.
- **EU-industrin** som en **globalt konkurrenskraftig aktör** inom produktion och användning av **säkra och hållbara kemikalier** – färdplan och tidsplan för industrins omvandling.
- Genomförandet av visionen genom **åtgärder** för:
 - att **stödja innovation för säkra och hållbara kemikalier**, stärka skyddet av människors hälsa och miljön,
 - att **förenkla och stärka regelverket** för kemikalier,
 - **stärka kunskapsbasen** till stöd för evidensbaserat beslutsfattande
 - föregå med gott exempel för en sund **hantering av kemikalier globalt**.

Drygt 80 åtgärder nämnda i strategin, varav 56 åtgärder med deadline i bilagan

Fem byggstenar i strategin

1. Innovation,
konkurrenskraft,
återhämtning

2. Starkare
lagstiftning för
bättre skydd

3. Förenkling och
konsolidering

4. Kunskap och
vetenskap

5. Globalt

Innovation för säkra och hållbara kemikalier

1. Innovation,
konkurrenskraft,
återhämtning

- **Säker och hållbar design ("safe and sustainable-by-design")**
 - Kriterier för SSBD, stöd och finansiering av innovation & FoU, Industriutsläppsdirektivet
- **Säkra produkter och giftfria materialkretslopp**
 - Minimering av skadliga ämnen, information om innehåll i material och varor, spårbarhet
- **Innovativ industriproduktion**
 - FoU, låg klimat- & miljöpåverkan, förnybar energi i kemikalieindustrin, riskkapital
- **Stärka EU:s strategiska oberoende**
 - Säkra tillgång till samhällskritiska kemikalier, identifiera strategiska värdekedjor

Innovation för säkra och hållbara kemikalier (1)

1. Innovation,
konkurrenskraft,
återhämtning

Säker och hållbar design

- Utveckla **EU-kriterier** för säker och hållbar design av kemikalier
- **EU-stödnätverk** för säker och hållbar design - informationsutbyte mellan sektorer och i värdekedjan, kunskap om alternativ
- **Utveckling, kommersialisering, spridning och användning av säkra och hållbara ämnen, material och produkter**, ekonomiskt stöd via "Horison Europe, Life etc.
- **Kartlägga och åtgärda kunskapsluckor** för säker och hållbar design – insatser inom utbildningssektorn, forskning, näringsliv och myndigheter
- **Utveckla indikatorer** för övergången till säkra och hållbara kemikalier
- **Främja användningen av säkrare kemikalier inom industrin** genom industriutsläppsdirektivet (IED)

Vad är "säker och hållbar design" av kemikalier "safe and sustainable-by-design"

Säker och hållbar design:

*"en strategi för kemikalier före utsläppandet på marknaden ("pre-market approach"), som är inriktad på att **tillhandahålla en funktion (eller tjänst)**, samtidigt som man **undviker volymer och kemiska egenskaper som kan vara skadliga för människors hälsa eller miljön**, särskilt **grupper av kemikalier som sannolikt är (eko)toxiska, långlivade, bioackumulerande eller mobila**. Övergripande hållbarhet bör säkerställas genom att **kemikaliers miljöavtryck minimeras**, särskilt när det gäller **klimatförändring, resursanvändning, ekosystem och biologisk mångfald, ur ett livscykelperspektiv.**"*

Föreslagen justerad översättning:

"kemikalier som är designade för att vara säkra och hållbara".

Chemicals

Designing safe and sustainable products requires a new approach for chemicals

The EU chemicals strategy for sustainability aims to ensure that chemicals are 'produced and used in a way that maximises their contribution to society ... while avoiding harm to the planet and to current and future generations' (EC, 2020). Building sustainability dimensions into products' design phase can support the delivery of these objectives. Key features of sustainable products include chemical safety, recyclability and a low environmental impact. This briefing describes approaches that are safe and sustainable by design and identifies enabling conditions, which support their uptake, and the related challenges and opportunities.

Key messages

Applying a safe and sustainable approach to design in products' pre-market design phase can improve product safety, reduce the risks to human and environmental health from pollution, and support Europe's transition to a circular and low-carbon economy.

We need to establish harmonised methodologies and minimum performance requirements against safety and sustainability dimensions to provide the basis for consistent approaches across industrial sectors and to ensure the delivery of high-quality products that are both safe and sustainable by design.

A strong enabling environment is essential to support the uptake and implementation of approaches that are safe and sustainable by design across industry. Key elements include ensuring coherent policies on chemicals, products and waste, research and training, and targeted financial and technical support.

"Safe and sustainable-by-design"

Briefing från European Environmental Agency (EEA)

<https://www.eea.europa.eu/themes/human/chemicals/delivering-products-that-are-safe>

Innovation för säkra och hållbara kemikalier (2)

1. Innovation,
konkurrenskraft,
återhämtning

Giftfria materialkretslopp - målsättning

- **I princip bör samma gränsvärde gälla för farliga ämnen i nya och återvunna material.**
- **Exceptionella omständigheter** kan göra det nödvändigt med **undantag** från principen
- **Begränsa användningen** av det återvunna materialet till **tydligt definierade användningar**
- **Ingen negativ inverkan** på konsumenters **hälsa och miljö**
- **Motiveras** av analys från **fall till fall**

Innovation för säkra och hållbara kemikalier (3)

1. Innovation,
konkurrenskraft,
återhämtning

Säkra produkter och giftfria materialkretslopp - åtgärder

- **Minimera innehållet av ”problematiske ämnen”** (”substances of concern”) i **produkter/varor**– fokus på skydd av **känsliga grupper** och **hög återvinningspotential**: textilier, förpackningar, möbler, elektronik byggnader/byggmaterial (inklusive via **”Sustainable Products Policy Initiative”**)
- Krav på **information om kemikalieinnehåll**, säker användning samt **spårbarhet i hela livscykeln** (via **”Sustainable Products Policy Initiative”**, SCIP-databasen, ”product passport”, Reach CSR)
- **Säkerställa att REACH-tillstånd och undantag från begränsningar** (avseende innehåll av farliga ämnen) är exceptionella och motiverade
- Stöd till hållbara lösningar för **avgiftning avfallsflöden** (ev. **”chemicals recycling”** om hållbar i helhetsperspektiv)
- Utveckla **metoder för riskbedömning** som tar hänsyn till **hela livscykel** i en cirkulär ekonomi

Bilaga

- Införa **rättsliga krav på förekomsten av ”ämnen som inger betänkligheter” (SVHC)** i produkter, inklusive PFAS, genom **”Sustainable Products Policy Initiative”**, 2021-2022

Starkare EU-lagstiftning för att hantera de allvarligaste miljö- och hälsoproblemen

2. Starkare lagstiftning för bättre skydd

- **Skydd mot de mest skadliga kemikalierna**
 - **Generell riskhantering**, SVHC m.fl. kategorier, gruppvis hantering, skydd av barn, konsumenter, yrkesmässiga användare, arbetarskydd, **definiera "essential uses"**
- **Hormonstörande ämnen**
 - Horisontella kriterier, klassificering under CLP, identifierings som SVHC i REACH, utveckla informationskrav och testmetoder
- **Kombinationseffekter av kemikalier ("chemical mixtures")**
 - "Mixture Assessment Factor" i REACH, införa lagkrav i relevant lagstiftning
- **Miljöskadliga kemikalier**
 - Nya faroklasser i CLP, nya SVHC kategorier i REACH, skärpta informationskrav
- **PFAS**
 - Förbud för icke samhällsnödvändiga användningar ("non-essential uses")

Övrigt: Förenkling och konsolidering

– av lagstiftningen och tillämpning/genomförande

3. Förenkling och konsolidering

Nolltolerans för bristande efterlevnad – tillsyn

- **Prioritering av e-handel, importerade varor, klassificering och märkning**
- **Samarbete och informationsutbyte kring tillsyn, digitala verktyg etc.**

Kategorier av ämnen som ingår i ”ämnen som inger betänklighet” (“substances of concern”)

Klasser av farliga ämnen enl. CLP

- **Health Hazards: Chronic effects** (7 hazard categories): skin sensitisation, respiratory sensitisation, germ cell mutagenicity, carcinogenicity, reproductive toxicity, Specific target organ toxicity — single exposure, Specific target organ toxicity — repeated exposure
- **Environmental hazards:** (2 categories): Hazardous to the aquatic environment (acute and **chronic**)

Reach kandidatförteckning: innehåller idag 211 ämnen

Kategorier av särskilt farliga ämnen enl. Reach: Carcinogenic, mutagenic and toxic to reproduction (CMR), persistent, bioaccumulative and toxic (PBT), very persistent and very bioaccumulative (vPvB), substances of “equivalent level of concern” (e.g. endocrine disruptors)

Utökning av särskilt farliga ämnen med fler kategorier (enl. kemikaliestrategin): endocrine disruptors, persistent, mobile and toxic and very persistent and very mobile substances.

Steg 2 (“impact assessment”) : toxic to immune, neurological or respiratory systems and chemicals toxic to a specific organ (STOT);

”Oumbärliga användningar” (“essential uses”) i EU:s kemikaliestrategi – mål och åtgärder

- Utvidgad ”**generiska metoden riskhantering**” för bättre skydd
 - **fortsatt användning av de mest skadliga ämnena** endast om det kan visas att användningen är ”**oumbärlig för samhället**”
- Fastställa **kriterier för ”oumbärliga användningar”**
 - **vägledning för tillämpning** i relevant EU-lagstiftning
 - definition i **Motrealprotokollet** en utgångspunkt
- Förbud mot **hormonstörande ämnen** i konsumentprodukter samt **PFAS**, förutom i ”oumbärliga användningar”

Tack för att ni lyssnat!

”Oumbärliga användningar”

Aktuella aktiviteter och dokument

Diskussioner/processer

- Diskussion i **CARACAL** i november 2020
- **Workshop** om definition arrangerad av **Nederländska RIVM** 18 februari 2021
- Diskuteras i samband med utvecklingen av **förslaget till begränsning av PFAS** under Reach
- Intern diskussion inom **KemI**

Några dokument

- Montrealprotokollet om ozonedbrytande ämnen, beslut IV/25:
<https://ozone.unep.org/treaties/montreal-protocol/meetings/fourth-meeting-parties/decisions/decision-iv25-essential-uses>
- CARACAL-dokument, 21 november 2020 [\\kemidom.se\root\dokument\Publikt\Utveckling\Verksamheter\Reach och CLP\01 CARACAL\02 Möten\CA-möten 2020\2020-11-17 CARACAL 37\Documents Open session\38 - CA 61 2020 Essential uses.docx](https://kemidom.se/root/dokument/Publikt/Utveckling/Verksamheter/Reach%20och%20CLP/01%20CARACAL/02%20M%C3%B6ten/CA-m%C3%B6ten%202020-11-17%20CARACAL%2037/Documents/Open%20session/38%20-%20CA%2061%202020%20Essential%20uses.docx)
- Vetenskaplig artikel: The concept of essential use for determining when the use of PFAS can be phased out, Cousins et al. 2019: <https://pubs.rsc.org/en/content/articlepdf/2019/em/c9em00163h>